

ΤΟ ΒΗΜΑ

Μια γενιά που δεν περιμένει τη σειρά της

Η συζήτηση για τη νέα γενιά στην Ελλάδα παραμένει, σε μεγάλο βαθμό, θεωρητική. Όμως σε χώρους όπως το ΠΦΣΒ, η εικόνα είναι ήδη πιο ξεκάθαρη. Πρόκειται για ανθρώπους με διάθεση, ικανότητα και πρόθεση να συμβάλλουν έμπρακτα στην επιστημονική κοινότητα.

Γνώμες

Παναγιώτης Μιχαηλίδης

28.03.2026

13:01

Στην Ελλάδα, η συζήτηση για την Gen Z τείνει να κινείται ανάμεσα σε δύο βολικές αφηγήσεις: από τη μία, μια γενιά σχετικά σκνηρή απορροφημένη σε οθόνες· από την άλλη, μια γενιά απογοητευμένη και έτοιμη να φύγει. Και οι δύο καταρρίπτονται μόλις βρεθεί κανείς σε έναν χώρο όπου αυτή η γενιά δεν σχολιάζεται, αλλά δρα.

Το Πανελλήνιο Φοιτητικό Συνέδριο Βιοεπιστημόνων ξεπροβάλλει πλέον ως κάτι περισσότερο από μια ακαδημαϊκή συνάντηση. Είναι ένα περιβάλλον όπου η θεωρία της «χαμένης» ή «αδιάφορης» γενιάς δοκιμάζεται στην πράξη και καταρρέει με σχετική ευκολία. Όχι μέσα από δηλώσεις, αλλά μέσα από ρυθμούς, ερωτήσεις, έργα.

Αίθουσες γεμάτες από φοιτητές που δεν στέκονται απλώς ως ακροατές αλλά ως συμμετέχοντες με απόψεις οι οποίες πλαισιώνουν γόνιμες συζητήσεις. Ένα επιστημονικό πρόγραμμα σχεδιασμένο από το μεράκι ανερχόμενων βιολόγων και μία αρμονικά συντονισμένη οργάνωση που στέκονται ισάξια απέναντι σε επαγγελματικά συνέδρια. Πρόκειται για ένα στιγμιότυπο μιας γενιάς σε δράση. Οι νέοι αυτοί επιστήμονες δεν κινούνται από υποχρέωση. Κινούνται από κάτι πιο απαιτητικό. Από μια δίψα που δεν ικανοποιείται εύκολα και από μια σχεδόν πεισματική ανάγκη να κατανοήσουν σε βάθος το αντικείμενό τους. Δεν αρκούνται στο να παρακολουθούν την επιστήμη· επιδιώκουν να γίνουν μέρος της.

Αυτό μάλιστα που εντυπωσιάζει είναι η σχέση με τη γνώση. Υπάρχει περιέργεια που δεν εξαντλείται σε εξεταστικές περιόδους. Υπάρχει φιλοδοξία, αλλά όχι ως επιδίωξη τίτλων – περισσότερο ως ανάγκη να παραχθεί ουσιαστικό έργο σε ένα περιβάλλον χωρίς εκπτώσεις. Υπάρχει δημιουργικότητα που εκδηλώνεται με διάθεση για διεπιστημονική συνεργασία, για μεταλαμπάδευση της επιστημονικής γνώσης στο κοινό, για υπέρβαση των στενών ορίων που συχνά θέτει το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα. Και, ίσως το πιο κρίσιμο, υπάρχει μια ειλικρινής αγάπη για την επιστήμη. Όχι ως αφηρημένη αξία, αλλά ως καθημερινή ενασχόληση που απαιτεί δυναμισμό, ακρίβεια και αντοχή στην αποτυχία.

Όλα αυτά συνυπάρχουν με κάτι λιγότερο φωτεινό, αλλά εξίσου πραγματικό. Η νέα αυτή γενιά δεν αγνοεί τις συνθήκες. Γνωρίζει ότι η επιστημονική πορεία στην Ελλάδα συνοδεύεται από περιορισμένες ευκαιρίες, αβεβαιότητα και συχνά τη σιωπηρή παραδοχή ότι η διεθνής κινητικότητα δεν είναι επιλογή πολυτέλειας αλλά συχνά αναγκαιότητα.

Αυτό που αλλάζει είναι η στάση απέναντι σε αυτή την επίγνωση. Αντί για παραίτηση, παρατηρείται ενεργοποίηση. Οι ίδιοι οι φοιτητές δημιουργούν δομές, οργανώνουν δράσεις, φέρνουν σε επαφή την ακαδημαϊκή κοινότητα με την αγορά εργασίας, αναζητούν ευκαιρίες εκεί όπου δεν είναι δεδομένες. Δεν περιμένουν να βελτιωθούν οι συνθήκες για να κινηθούν – πηδούν μετ' εμποδίων μέσα σε αυτές.

Σε αυτό το πλαίσιο, το αμφιθέατρο του συνεδρίου μας παύει να είναι απλώς χώρος διδασκαλίας. Γίνεται πεδίο ζύμωσης. Ένα μέρος όπου δεν παρουσιάζονται μόνο δεδομένα, αλλά διαμορφώνεται η στάση μιας ολόκληρης γενιάς απέναντι στην επιστήμη και, τελικά, απέναντι στη χώρα.

Η συζήτηση για τη νέα γενιά στην Ελλάδα παραμένει, σε μεγάλο βαθμό, θεωρητική. Όμως σε χώρους όπως το ΠΦΣΒ, η εικόνα είναι ήδη πιο ξεκάθαρη. Πρόκειται για ανθρώπους με διάθεση, ικανότητα και πρόθεση να συμβάλλουν έμπρακτα στην επιστημονική κοινότητα. Μια γενιά που δεν στερείται ούτε ονείρων, ούτε φιλοδοξίας, ούτε εργατικότητας. Μια γενιά που ξυπνάει με την επιθυμία να μη χρειαστεί η επιστημονική φιλοδοξία να ταυτίζεται αποκλειστικά με τη φυγή. Να υπάρξει χώρος – πραγματικός, όχι ρητορικός – ώστε αυτή η ενέργεια να μεταφραστεί σε έργο εντός συνόρων.

Και ίσως αυτό είναι ένα πιο ακριβές πορτρέτο αυτής της γενιάς: όχι μια γενιά που περιμένει τη σκυτάλη, αλλά που έχει ήδη ξεκινήσει να τρέχει.

Το ερώτημα δεν είναι αν αυτή η γενιά μπορεί. Το ερώτημα είναι αν θα βρει το περιβάλλον που θα της επιτρέψει να το κάνει εδώ. Και αυτή είναι μια ευθύνη που δεν της ανήκει αποκλειστικά.

Ο Παναγιώτης Μιχαηλίδης είναι μοριακός βιολόγος και συνιδρυτής του ΠΦΣΒ.